

Warszawa, dnia 23 grudnia 2019 r.

Poz. 2484

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 18 grudnia 2019 r.

w sprawie wykonywania niektórych czynności przez strażników gminnych (miejskich)

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1795) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres i sposób:

- 1) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości,
- 2) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, i niezwłocznego doprowadzenia ich do najbliższej jednostki Policji,
- 3) sprawdzenia przewencyjnego osób doprowadzanych, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, zwanej dalej „ustawą”, w celu ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie lub zdrowie osób lub mienie, a także w celu ochrony przed nieuprawnionymi działaniami skutkującymi zagrożeniem życia lub zdrowia,
- 4) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
- 5) zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2019 r. poz. 161, z późn. zm.¹⁾)

– przez strażników gminnych (miejskich), zwanych dalej „strażnikami”.

§ 2. 1. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) dokumentu paszportowego;
- 3) zagranicznego dokumentu tożsamości;
- 4) dokumentu elektronicznego, o którym mowa w art. 19e ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 700, 730, 848, 1590 i 2294), który odpowiednio do żądania strażnika, został okazany lub przekazany celem potwierdzenia integralności, pochodzenia i ważności tego dokumentu elektronicznego;
- 5) innego dokumentu, który zawiera fotografię i jest oznaczony numerem lub serią;
- 6) danych o osobie zgromadzonych w rejestrach, ewidencjach i zbiorach, do których straż gminna (miejska), zwana dalej „strażą”, posiada dostęp;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2019 r. poz. 125, 1091, 1556, 1608, 1635, 1726 i 2020.

7) oświadczenia innej osoby, której tożsamość ustalono na podstawie dokumentów, o których mowa w pkt 1–5.

2. W przypadku ustalenia tożsamości osoby na podstawie oświadczenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, strażnik potwierdza zgodność uzyskanych danych osobowych osoby legitymowanej w rejestrach, ewidencjach i zbiorach, do których straż posiada dostęp.

3. Strażnik może odstąpić od legitymowania osoby, która jest mu znana osobiście.

§ 3. 1. Przystępując do legitymowania, strażnik wzywa osobę legitymowaną do okazania dokumentu, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1–5.

2. Strażnik dokonuje sprawdzenia okazanego dokumentu pod względem zgodności zawartych w nim danych osobowych osoby legitymowanej z jej tożsamością.

§ 4. 1. Strażnik odnotowuje w notatniku służbowym:

- 1) imię, imiona, nazwisko oraz adres zamieszkania lub pobytu osoby legitymowanej;
- 2) numer PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL – datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców osoby legitymowanej;
- 3) rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, dane, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 6, lub oświadczenie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 7, które stanowiły podstawę do ustalenia tożsamości osoby legitymowanej;
- 4) czas, miejsce, podstawę faktyczną legitymowania oraz inne istotne informacje, w tym informację o sposobie zakończenia tej czynności.

2. Dokumentowanie czynności, o której mowa w ust. 1, może być realizowane w postaci elektronicznej.

§ 5. Dokonując ujęcia osoby, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy, strażnik:

- 1) wzywa osobę do zachowania zgodnego z prawem i odstąpienia od wykonywania czynności stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 2) informuje osobę o ujęciu i jego przyczynach oraz uprzedza o obowiązku zastosowania się do wydawanych poleceń;
- 3) dokonuje kontroli osobistej, o której mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3a ustawy;
- 4) w razie uzasadnionej potrzeby udziela osobie ujętej pierwszej pomocy lub zapewnia udzielenie jej pomocy medycznej.

§ 6. Strażnik sporządza i przekazuje jednostce Policji, wraz z osobą ujętą, notatkę, która zawiera dane osobowe ujętej osoby, czas, miejsce oraz przyczyny i okoliczności ujęcia.

§ 7. 1. Strażnik w ramach sprawdzenia prewencyjnego wykonuje następujące czynności:

- 1) podejmuje próbę nawiązania kontaktu z osobą podlegającą sprawdzeniu prewencyjnemu,
- 2) wykonuje czynności, o których mowa w art. 22 ustawy,
- 3) w razie uzasadnionej potrzeby udziela osobie podlegającej sprawdzeniu prewencyjnemu pierwszej pomocy lub zapewnia udzielenie jej pomocy medycznej,
- 4) sprawdza powierzchniowo odzież osoby podlegającej sprawdzeniu prewencyjnemu oraz przedmioty znajdujące się na jej ciele lub przez nią posiadane w celu stwierdzenia czy osoba ta posiada przedmioty niebezpieczne dla życia lub zdrowia ludzkiego,
- 5) w razie konieczności przeprowadza badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu

– w zakresie niezbędnym w danych okolicznościach do zrealizowania celu dokonywania sprawdzenia.

2. Strażnik dokumentuje podejmowane wobec osoby czynności służbowe związane ze sprawdzeniem prewencyjnym, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3b ustawy, w notatniku służbowym lub w notatce służbowej, określając:

- 1) czas i miejsce przeprowadzenia czynności;
- 2) przyczynę dokonania sprawdzenia prewencyjnego;
- 3) osobę, wobec której są podejmowane czynności, lub inną osobę obecną podczas dokonywanych czynności oraz, w miarę potrzeby, wskazując na zaistnienie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności, w tym zaistnienie potrzeby przeprowadzenia badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu.

3. Dokumentowanie czynności, o której mowa w ust. 1, może być realizowane w postaci elektronicznej.

4. W przypadku przeprowadzenia badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu strażnik sporządza protokół, zgodnie z przepisami wykonawczymi wydanymi na podstawie art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).

§ 8. 1. Strażnik zwraca się o niezbędną pomoc do instytucji państwowych i samorządowych, zgłaszając żądanie udzielenia niezbędnej pomocy do osób pełniących funkcje tych organów albo kierowników tych instytucji, albo innych osób upoważnionych do podejmowania decyzji koniecznych do udzielenia żądanej pomocy lub w danym czasie dysponujących możliwościami jej udzielenia.

2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, komendant straży lub upoważniony przez niego strażnik doręcza lub przekazuje drogą elektroniczną.

3. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera powołanie podstawy prawnej żądania, określenie rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy oraz wskazanie strażnika korzystającego z pomocy.

§ 9. 1. Żądanie, o którym mowa w § 8 ust. 1, może być zgłoszone ustnie przez każdego strażnika, który potrzebuje niezbędnej pomocy:

- 1) w sytuacjach niecierpiących zwłoki, a zwłaszcza w przypadku wykonywania przez strażnika czynności służbowych w celu ratowania życia, zdrowia lub wolności człowieka albo ochrony mienia;
- 2) w przypadku katastrof i klęsk żywiołowych;
- 3) w sytuacji działania w obronie koniecznej lub w stanie wyższej konieczności.

2. Strażnik, który zgłasza ustne żądanie udzielenia niezbędnej pomocy, zawiadamia osobę o działaniu w sytuacjach, o których mowa w ust. 1, oraz przekazuje jej informacje, o których mowa w § 8 ust. 3.

3. Żądanie zgłoszone ustnie potwierdza się niezwłocznie w sposób określony w § 8 ust. 2 i 3.

§ 10. 1. Strażnik zwraca się w nagłych przypadkach o udzielenie pomocy do jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej lub do organizacji społecznych, kierując wystąpienie do osób pełniących funkcje kierowników lub członków zarządu w tych jednostkach lub organizacjach albo do innych osób upoważnionych do podejmowania decyzji koniecznych do udzielenia pomocy lub w danym czasie dysponujących możliwościami jej udzielenia.

2. W zakresie formy zwracania się o pomoc, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 8 ust. 2 i 3 oraz § 9.

§ 11. W nagłych przypadkach strażnik zwraca się ustnie do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, zawiadamiając tę osobę o nagłym przypadku oraz przekazując jej informacje, o których mowa w § 8 ust. 3.

§ 12. Strażnik informuje niezwłocznie bezpośredniego przełożonego o wystąpieniu z żądaniem udzielenia niezbędnej pomocy, zwróceniu się o udzielenie pomocy lub zwróceniu się o udzielenie doraźnej pomocy, a następnie sporządza notatkę służbową. W notatce służbowej strażnik określa podstawę prawną żądania lub wystąpienia oraz rodzaj i zakres udzielonej mu pomocy.

§ 13. 1. Strażnik wydaje pokwitowanie na otrzymane w ramach pomocy rzeczy lub dokumenty.

2. Pokwitowanie zawiera:

- 1) imię i nazwisko strażnika, jego numer służbowy i stanowisko oraz nazwę jednostki straży, w której jest zatrudniony;
- 2) miejsce, datę i godzinę przejęcia rzeczy lub dokumentu;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela rzeczy lub dokumentu;
- 4) określenie rzeczy lub dokumentu, a w odniesieniu do pojazdu – także markę, numer rejestracyjny, ilość paliwa oraz przebieg według wskazań licznika zainstalowanego w pojeździe;
- 5) opis stanu rzeczy lub dokumentu;
- 6) pouczenie o prawie do odszkodowania za uszkodzenie, utratę lub zużycie rzeczy lub dokumentu;
- 7) określenie miejsca i, w miarę możliwości, terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu;
- 8) podpis strażnika oraz właściciela lub osoby dysponującej rzeczą lub dokumentem.

3. W przypadkach uzasadnionych koniecznością niezwłocznego działania, w szczególności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia, strażnik może odstąpić od wydania pokwitowania i ustnie przekazać właścicielowi informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 6 i 7.

4. Jeżeli w pokwitowaniu nie określono terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz w przypadkach, o których mowa w ust. 3, strażnik zwraca rzecz lub dokument niezwłocznie po wykonaniu czynności służbowych, w terminie i miejscu uzgodnionych z właścicielem.

§ 14. W przypadku wykonania czynności służbowych przed upływem terminu wskazanego w pokwitowaniu albo ustania potrzeby korzystania z rzeczy lub dokumentu zwraca się je niezwłocznie właścicielowi.

§ 15. 1. Zwrot rzeczy lub dokumentu dokumentuje się w protokole, który zawiera:

- 1) imię i nazwisko strażnika dokonującego zwrotu oraz nazwę jednostki straży, w której jest zatrudniony;
- 2) miejsce, datę i godzinę zwrotu rzeczy lub dokumentu;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela albo osoby upoważnionej do odbioru rzeczy lub dokumentu;
- 4) określenie rzeczy lub dokumentu oraz opis ich stanu po użyciu przez strażnika, ze wskazaniem ewentualnych uszkodzeń powstałych w trakcie użycia, a w odniesieniu do pojazdu – także markę, numer rejestracyjny, ilość paliwa oraz przebieg według wskazań licznika zainstalowanego w pojeździe;
- 5) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 3, o stanie odbieranej rzeczy lub dokumentu;
- 6) podpisy strażnika dokonującego zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz podpis osoby, o której mowa w pkt 3.

2. W razie zgłoszenia przez osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zastrzeżeń co do zawartych w protokole danych dotyczących stopnia uszkodzenia lub zużycia rzeczy lub dokumentu jednostka straży, która dokonuje zwrotu może powołać, w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń, rzeczoznawcę w celu ich rozpatrzenia. Ustosunkowanie się do zastrzeżeń następuje nie później niż 30 dni od daty ich zgłoszenia.

§ 16. Przepisy § 13–15 dotyczące właściciela rzeczy lub dokumentu stosuje się odpowiednio do ich posiadacza.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.²⁾

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności (Dz. U. poz. 1722, z 2011 r. poz. 1329 oraz z 2017 r. poz. 2405), które traci moc na podstawie art. 15 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2399 oraz z 2019 r. poz. 1091).